

Korte lesomschrijving

Deze les gaat over het canonvenster: **Europa**.

Titel De Europese Unie

Vak Geschiedenis, Aardrijkskunde, Taal

Venster Europa

Tijdvak Tijd van televisie en computer

Doelgroep groep 7-8

Tijdsduur 60 minuten

Groeperingsvorm klassikaal, individueel of tweetallen, opdracht 4 is een groepsopdracht

Lesdoelen

- De leerlingen leren over het ontstaan van de Europese Unie (EU), waarom er een EU is en hoe die werkt.
- De leerlingen denken na over wat het betekent om Europeaan te zijn en burger van een EU-land.
- De leerlingen ontdekken dat de EU overal aanwezig is.

Benodigde voorkennis

Geen

Benodigdheden

- Internet
- Een atlas of Google Maps
- Docentenhandleiding VO
- Vensterplaat Europa
- Werkblad VO

Beoordeling

- Bespreken werkblad

- Hoe groot moet Europa worden?

De eerste drie vragen worden beantwoord door enkele jongeren, de laatste vraag wordt alleen aan de kijker gesteld. Bespreek deze vragen in de klas.

Daarna kunt u eventueel ook nog de vensterplaat bespreken.

Optie 2:

Bespreek de vensterplaat als over Europa.

Laat de vensterplaat eerst zien zonder de i-tjes te openen. Laat eerst de leerlingen de vensterplaat aandachtig bekijken gedurende 1 à 2 minuten. Stel vervolgens de volgende vraag: Wat gebeurt hier? Geef enkele kinderen een beurt en vraag na elke beurt: Wat kunnen we nog meer ontdekken?

Schrijf in steekwoorden op het bord wat de leerlingen zeggen over wat ze zien en denken. Als er geen nieuwe informatie uit de klas komt stopt u.

Let op: Alle bijdragen van de kinderen zijn waardevol, maar laat ze wel hun uitleg motiveren.

Instructie voor het gebruik van de vensterplaat:

De vensterplaat is een hulpmiddel om informatie over de Europese Unie zelf te ontdekken en over te brengen. In de vensterplaat zijn allerlei elementen interactief gemaakt. Deze zijn gemarkeerd met een i. Wanneer er op een i geklikt wordt, verschijnt er informatie over een bepaald onderwerp in relatie tot het canonvenster Europa. De teksten kunt u achterin deze handleiding terugvinden.

Lesactiviteiten

Introductie

Er zijn verschillende opties:

Optie 1:

Bekijk samen de canonclip (50) over Europa:

Ga naar: www.entoen.nu/nl/europa (5 min)

- Aan het einde van de clip worden 4 vragen gesteld. Waarom is het belangrijk dat Europese landen samenwerken?
- Denk jij dat de éénwording van Europa iets zal veranderen aan de identiteit van de verschillende landen?
- Wat vind jij typisch Europees?

Extra optie:

In de animatiefilm "Europa: Toen, nu en straks in 15 minuten" (2011) neemt Jan Marijnissen je mee door de geschiedenis van Europa: van Julius Caesar tot de Griekse schulden crisis. Van Napoleon tot het Europees parlement. Ga naar: <http://bit.ly/2hHDlpB>

vervolg lesomschrijving

Kern

Deel de werkbladen uit. De leerlingen kunnen individueel of in tweetallen werken. Opdracht 4 is een groepsopdracht en vergt tijd en overleg. U kunt deze ook als huiswerkopdracht meegeven.

Het werkblad bestaat uit 4 opdrachten. Deze opdrachten kunnen ze maken met behulp van de vensterteksten (i-punten bij de vensterplaat), een atlas en deze website: bit.ly/2yFxObR.

Opdracht 1:

Deze opdracht kunnen de leerlingen beantwoorden aan de hand van de i-tjes in de vensterplaat. De meest actuele informatie staat op genoemde website.

Opdracht 2:

De leerlingen kleuren de 28 lidstaten in van de Europese Unie op een lege kaart van Europa. Deze landen kunnen de leerlingen makkelijk vinden op bovenstaande website. Heeft u niet genoeg middelen om het de leerlingen zelfstandig te laten doen, dan kunt u deze opdracht ook klassikaal via het digibord doen.

Opdracht 3:

De leerlingen ontdekken of hun favoriete vakantie­land in Europa lid is van de Europese Unie, wel of geen Schengenland is en wel of niet tot de Eurozone behoort. Op bovenstaande website staan de landen die bij de EU horen. Staat het vakantie­land van de leerlingen er niet bij, dan zijn ze geen EU-lid. Staat het land er wel bij dan is het een EU-lid. Maar dat betekent niet dat het een Schengenland is of lid van de Eurozone. Klik op het land, dan verschijnt de nodige informatie. U kunt zelf ook wat voorwerk doen door pagina 1 uit te printen en op te hangen of uit te delen, van alle EU-landen of van de meest favoriete vakantie­landen, zoals Nederland, Frankrijk, Duitsland en Italië.

Opdracht 4:

In deze opdracht zoeken de leerlingen samen (in groepjes) naar een Europees onderwerp dat hen bezighoudt, waar ze een duidelijke mening over hebben of waar ze zich over verbazen. Ze formuleren wat zij ervan vinden, wat er zou moeten gebeuren of wat er anders kan. Hierover schrijven zij een brief in het Nederlands naar het Europees Parlement. (Als EU-

burger mag u zelf kiezen welke officiële taal u in uw correspondentie met de EU-instellingen gebruikt. Zij moeten u in diezelfde taal antwoord geven).

Afsluiting

Bespreek samen het werkblad en laat de leerlingen hun brief aan het Europees Parlement presenteren en toelichten.

Antwoorden werkblad

1A: Welk tijdvak?

Antwoord: 1951 start Europese samenwerking. Tijdvak: televisie en computer 1950-nu

1B: Hier formuleren de leerlingen een eigen mening op basis van de uitspraken van de kinderen in de Canonclip.

2: De 28 landen van de Europese Unie.

Antwoord:

1. België	15. Litouwen
2. Bulgarije	16. Luxemburg
3. Cyprus	17. Malta
4. Denemarken	18. Nederland
5. Duitsland	19. Oostenrijk
6. Estland	20. Polen
7. Finland	21. Portugal
8. Frankrijk	22. Roemenië
9. Griekenland	23. Slovenië
10. Hongarije	24. Slowakije
11. Ierland	25. Spanje
12. Italië	26. Tsjechië
13. Kroatië	27. Verenigd Koninkrijk
14. Letland	28. Zweden

3: Het antwoord hangt af van het gekozen land.

4: Leerlingen kiezen zelf een onderwerp en formuleren een aandachtspunt en een mogelijke oplossing voor het probleem. Bespreek opdracht 4 in de klas en leg de oplossingen van de leerlingen bijvoorbeeld naast:

- De universele rechten van de mens: bit.ly/2AQ68l8
- Europese wet en regelgeving: bit.ly/2AVgeST

Zou het daarom wel of geen goede oplossing kunnen zijn?

Teksten vensterplaat

Teksten vensterplaat Europa

1. Europa: van werelddeel tot unie

- i-punt: vlaggen van de lidstaten
- Informatie: Europa is één van de zeven werelddelen en is daarmee dus een grondgebied. Maar Europa is ook een groep landen die samenwerkt: de Europese Unie. Europa is een plek waar mensen tegenwoordig graag naartoe komen voor veiligheid en welvaart. Maar dat is niet altijd zo geweest. Eeuwenlang is Europa het strijdtoneel tussen verschillende koninkrijkes en volkeren. Een voortdurend gevecht om land en macht. Verschillende keizers, zoals Karel de Grote en Napoleon, proberen heel Europa in hun macht te krijgen. De Eerste en de Tweede Wereldoorlog vormen een keerpunt in de Europese geschiedenis. Deze twee oorlogen veroorzaken zoveel menselijk leed en economische schade, dat de landen het erover eens zijn: dit mag nooit meer gebeuren. Een nieuwe oorlog moet voorkomen worden. Samenwerken lijkt de oplossing.

2. Nooit meer oorlog

- i-punt: deal over kolen en staal
- Informatie: Europa wordt na de Tweede Wereldoorlog verdeeld in Oost- en West-Europa. Er is veel werkloosheid en armoede. Enkele West-Europese landen besluiten dat er iets gedaan moet worden. Om de vrede te bewaren én de economie te stimuleren gaan zes landen samenwerken. Wat gaan ze doen? Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Italië en Duitsland richten in 1951 de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (EGKS) op. Kolen en staal waren belangrijk voor de wapen- en oorlogsindustrie, na de oorlog worden ze gebruikt voor vreedzaam herstel van de economie. Steenkolen zijn nodig voor de verwarming. En staal is nodig voor bijvoorbeeld spoorlijnen en gebouwen. Op deze manier kunnen de landen elkaar in de gaten houden én elkaar helpen. Dit is het begin van de uitgebreide Europese samenwerking op het gebied van handel en veiligheid, de Europese Unie (EU). En sinds de val van de Berlijnse muur in 1989 kunnen ook Oost-Europese landen lid worden van de EU.

3. Eén voor allen, allen voor één

- i-punt: vlag EU
- Informatie: Lid worden van de Europese Unie is ingewikkeld en kost veel tijd. Eerst moet een kandidaat-lidstaat aan allerlei voorwaarden voldoen. Het land moet in ieder geval een democratisch bestuur en een stabiele economie hebben en de Europese wetten en regels respecteren. Een land kan alleen lid worden als alle lidstaten ermee instemmen. En dan? Als je voldoet aan de criteria kun je een aanvraag indienen. Dan starten de onderhandelingen. Het land moet zijn wetgeving aanpassen om aan de EU-regels te voldoen. De onderhandelingen gaan over wat er dan aangepast moet worden. Tijdens dit proces spreken we van kandidaat-lidstaten. Het is namelijk de bedoeling dat de landen goed kunnen samenwerken en elkaar kunnen en willen helpen als dat nodig is. Zijn alle besprekingen succesvol afgerond, dan mag je toetreden tot de Europese Unie. Wat in 1951 begon als een samenwerking tussen zes landen is inmiddels uitgegroeid tot een unie met 28 lidstaten.

4. Samen, maar niet gelijk

- i-punt: kaartjes met letters
- Informatie: De EU telt op dit moment 28 lidstaten. Kroatië is er in 2013 als laatste bij gekomen. Maar er zijn wel wat verschillen tussen de lidstaten. Ze liggen bijvoorbeeld niet allemaal in het Schengengebied en kunnen dus niet vrij handelen en reizen in de EU. En niet alle lidstaten gebruiken de euro. Hoe kan dat? De afspraken die gemaakt zijn tijdens de onderhandelingen bepalen waarin het land wel en niet samenwerkt met de EU. Negentien EU-lidstaten gebruiken bijvoorbeeld de euro, dit noemen we de eurozone. Denemarken en Engeland willen niet meedoen met euro. Andere landen moeten eerst hun zaken netjes op orde hebben voor ze mee mogen doen. Wil je onthouden welke landen de euro gebruiken? Er zijn handige ezelsbruggetjes bedacht: bij 12 landen was het; ding flof bips en bij 17 landen was het; sms ff bondige clips. Oeps, het zijn er nu 19, wie verzint een nieuwe?

Teksten vensterplaat

Vervolg teksten vensterplaat Europa

5. De regering van de EU

- i-punt: spreekstoel
- Informatie: De regering van de EU-lidstaten bestaat uit verschillende organisaties met Brussel als hoofdstad. De belangrijkste vier organisaties zijn: de Europese Commissie (EC), de Raad van de Europese Unie/Raad van Ministers, de Europese Raad (ER) en het Europees Parlement (EP). Samen zijn ze verantwoordelijk voor de Europese Unie. Wie doet wat? De Europese Commissie (EC) is het dagelijkse bestuur van de EU. Elke eurocommissaris is - als een soort minister - verantwoordelijk voor één of meerdere onderwerpen, zoals milieu of veiligheid. Maar ze mogen hun eigen land niet voortrekken, het belang van de EU staat voorop. De Raad van Ministers bestaat uit leden van de regeringen uit de EU-landen. Zo kan elk land toch een beetje opkomen voor zijn eigen belang. Dan heb je nog de Europese Raad met alle regeringsleiders van de EU-landen. Het Europees Parlement (EP) lijkt op onze Tweede Kamer. De leden worden gekozen door de burgers van de EU-landen. Zij geven het volk een stem. Het Europees Parlement zit als enige organisatie in Straatsburg en reist regelmatig op en neer naar Brussel.

6. Europa in ons dagelijks leven

- i-punt: rokende man
- Informatie: Europa lijkt ver weg, maar het is overal om je heen. Kijk eens naar de nummerborden van de auto's naar het blauwe stukje met de Europese vlag. Of wat dacht je van het noodnummer 112: in bijna heel Europa geldig, handig hè? Bij de EU worden ook afspraken gemaakt over bijvoorbeeld luchtkwaliteit, milieu, landbouw en telefoontarieven. Waarom is dat belangrijk? Stel dat de fabrieken in Duitsland heel veel viezigheid de lucht in blazen of lozen in de rivieren. De vieze lucht of het smerige water kan overal in Europa terecht komen, niet zo gezond. Of wat dacht je van vlees, groenten of ander voedsel. Door de vrije handel gaan deze producten naar verschillende landen in de EU. Stel dat dit voedsel niet veilig is, dan kunnen we allemaal ziek worden. Door met elkaar goede afspraken te maken is het voor iedereen in de EU veiliger, schoner en prettiger leven en werken.

7. Meer of minder Europa

- i-punt: Engelse vlag
- Informatie: Grexit, Brexit, Frexit, Nextit! Deze begrippen staan voor het uitreden van een land uit de EU. Exit is Engels voor 'uitgang'. Griekenland heeft heel hoge schulden. Wordt het een Grexit? Engeland wil geen lid meer zijn van de Europese Unie, dat betekent Brexit! Samenwerken is altijd lastig, zeker als er veel op het spel staat. Wat vind Nederland van Europa? Vanaf 1951 zijn er steeds verdere stappen gezet in de samenwerking. Op meer gebieden en met meer landen. Nederland is niet altijd blij met de beslissingen van de Europese Unie. Maar er komt voorlopig geen Nextit. De meeste Nederlanders zijn vóór samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie, buitenlandse politiek, migratie en energie. Ook vinden de meeste Nederlanders het fijn om vrij te kunnen reizen in de EU. Andere positieve aspecten zijn de vrede, de euro en de invloed die de EU (als één blok) op de rest van de wereld heeft. Iets meer dan de helft van de bevolking van Engeland wil dat het land de dingen weer zelf gaat regelen. Brexit!